

ให้เจ้าหน้าที่นำ “ของกลาง” ไปใช้โดยไม่ส่งตรวจพิสูจน์ ... ผิดวินัยร้ายแรง !!

โดยนายปกครอง

“เกียรติตำรวจของไทย เกียรติวินัยกล้าหาญมั่นคง ต่างชื่อตรง พิทักษ์สันติราษฎร์นั้น ถึงตัวจะตายก็ช่างมัน มิเคยคำนึงถึงชีวิตเข้าประจันเหล่าร้าย เพื่อประชา ...”

เกริ่นนำปลุกใจกันด้วยเพลงมาร์ชตำรวจเช่นนี้ ... คงพอจะคาดหมายได้ว่า วันนี้นายปกครอง มีคดีอุทธรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่และวินัยของข้าราชการตำรวจมาฝากเป็นแน่ ! ซึ่งคดีที่จะคุยกันนี้ เป็นการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการดำเนินการเกี่ยวกับของกลางที่ตรวจยึดได้

เรื่องราวของคดีจะมีความเป็นมาอย่างไร ... และเหตุใดผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นพนักงานสอบสวน จึงถูกลงโทษวินัยร้ายแรง ไปติดตามกันเลยทีเดียว ...

ข้อเท็จจริงของคดีมีอยู่ว่า ... ในขณะที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งพนักงานสอบสวน (สบ.๓) สถานีตำรวจภูธรฯ ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีไม่ดำเนินการรับคำร้องทุกข์และนำส่งอาวุธปืนของกลางไปตรวจพิสูจน์ ตามขั้นตอนของระเบียบราชการ ในกรณีที่สืบเนื่องจากดาบตำรวจนายหนึ่ง (ดาบยิ้ม) ได้ตรวจยึดอาวุธปืน เอ็ม ๑๖ จำนวน ๑ กระบอก ซึ่งไม่ปรากฏหมายเลขทะเบียนและหมายเลขประจำปืน รวมทั้งไม่มีผู้ใดแสดงตัวเป็นเจ้าของ ดาบยิ้มจึงได้ส่งมอบ บันทึกการตรวจยึดให้กับผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีได้ให้เสมียนลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐาน ส่วนอาวุธปืนกลับส่งมอบให้ ดาบยิ้มรับไปดูแลรักษาและใช้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยอ้างว่าดาบยิ้มเป็นเจ้าของที่ตำรวจตระเวนชายแดนที่ถือว่ามีหน้าที่และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และน่าจะไม่นำอาวุธปืนไปกระทำความผิด

หลังจากนั้น ... ปรากฏว่าดาบยิ้มได้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมในข้อหาเสพยาเสพติดให้โทษประเภท ๑ (ยาไอซ์) และข้อหาใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนที่นายทะเบียนไม่สามารถออกใบอนุญาตให้ได้ไว้ในครอบครอง โดยผิดกฎหมาย ต่อมาพนักงานอัยการได้มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องทั้งสองข้อหา และผู้ฟ้องคดีได้ทำการสืบเสาะหา ผู้กระทำความผิดกรณีอาวุธปืนดังกล่าวมาดำเนินคดีเป็นเวลาเกือบ ๓ เดือน แต่ไม่สามารถหาตัวได้ จึงเห็นควรงดการสอบสวน ซึ่งพนักงานอัยการได้สั่งงดการสอบสวนตามความเห็นของผู้ฟ้องคดี

จากกรณีดังกล่าว ... ผู้ฟ้องคดีถูกผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้น การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มีควรได้ และกระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ และถูกลงโทษปลดออกจากราชการ ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ซึ่งคณะอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการอุทธรณ์ ทำการแทนคณะกรรมการ ข้าราชการตำรวจ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการกระทำผิดตามข้อกล่าวหา ซึ่งตามมาตราฐานการลงโทษ ของ ก.ตร. และมติคณะรัฐมนตรี ควรได้รับโทษไล่ออกจากราชการ ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาคฯ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) จึงมีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ตนไม่ได้มีเจตนากระทำความผิดตามที่ถูกล่ามคอ เป็นเพียงการเล่นเล่ต่อหน้าที่ เนื่องจากในวันเกิดเหตุมีประชาชนมาติดต่อราชการจำนวนมากทำให้ขาดการพินิจและความรอบคอบ อีกทั้ง กรณีดังกล่าว ยังไม่ก่อให้เกิดความเสียหายเพราะยังมีได้มีการนำอาวุธปืนไปกระทำความผิดหรือพร้อมจะกระทำความผิดแต่อย่างใด และภายหลังก็ได้นำปืนมาคืนแก่ทางราชการแล้ว โทษที่ลงจึงหนักเกินไปเมื่อเทียบกับคุณงามความดีที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ มายาวนานถึง ๓๐ ปี ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ และต่อมาในชั้นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลก็ได้ปฏิเสธว่า ตนมิได้เข้าเวรปฏิบัติหน้าที่ในวันและเวลาที่เกิดเหตุดังกล่าว มาดูกันว่า ... เหตุผลของผู้ฟ้องคดีจะมีน้ำหนักเพียงพอที่ศาลจะรับฟังได้หรือไม่ ?

คดีมีประเด็นที่ศาลต้องพิจารณาว่า ... การที่คณะอนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับการอุทธรณ์ ทำการแทน คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) มีมติให้ยกอุทธรณ์และให้เพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีจากปลดออก เป็นไล่ออกจากราชการ และการที่ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาคฯ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) มีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการนั้น ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ? ซึ่งต้องพิจารณาให้ได้ความว่า พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีเป็นการปฏิบัติ

หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีให้การยอมรับมาตลอดตั้งแต่ในชั้นตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นจนถึงชั้นสอบสวนทางวินัยว่า ตนปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนในวันและเวลาที่เกิดเหตุ (ต่อมาปฏิเสธในชั้นศาลว่ามีใช้พนักงานสอบสวนเวร) ซึ่งในช่วงเกิดเหตุผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งพนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการพิเศษ และเป็นพนักงานสอบสวนอาวุโส เป็นรองผู้กำกับการฝ่ายสอบสวน มีอำนาจรับแจ้งความและมีอำนาจสอบสวนได้ตามกฎหมาย จึงมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้เข้าเวรปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนในวันและเวลาดังกล่าวจริง อีกทั้ง หากผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนมิได้เข้าเวรปฏิบัติหน้าที่ในขณะนั้น จึงไม่มีอำนาจในการรับคำร้องทุกข์เพื่อสอบสวนและดำเนินคดีอาญาตามที่กล่าวอ้างจริง ผู้ฟ้องคดีก็ชอบที่จะแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบหรือส่งเรื่องดังกล่าวให้พนักงานสอบสวนที่เข้าเวรปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการต่อไป แต่ผู้ฟ้องคดีก็ได้กระทำเช่นนั้น อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในประเด็นนี้จึงไม่อาจรับฟังได้

เมื่ออาวุธปืนที่ดาบตำรวจนำมามอบให้แก่ผู้ฟ้องคดีในฐานะพนักงานสอบสวน เป็นอาวุธปืนที่ไม่ปรากฏเลขทะเบียนและหมายเลขประจำปืน ซึ่งไม่อาจครอบครองได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีจึงมีอำนาจและหน้าที่ในการรับคำร้องทุกข์ โดยดำเนินการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐาน ให้ทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดเพื่อที่จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ (มาตรา ๒ (๖) (๗) และ (๑๑) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๓ บทที่ ๓ ข้อ ๑๑ วรรคหนึ่ง)

ส่วนอาวุธปืนของกลาง ผู้ฟ้องคดีต้องดำเนินการตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ ๑๕ บทที่ ๑ ข้อ ๔๑๘ ที่ได้กำหนดเกี่ยวกับการเก็บรักษาของกลางไว้ว่า “ของกลางสิ่งใดมาถึงสถานีตำรวจให้พนักงานสอบสวนจตรูปพรรณสิ่งของลงในรายงานประจำวัน และสมุดยึดทรัพย์สินของกลาง แล้วเขียนเลขลำดับที่ยึดทรัพย์สินติดไว้กับสิ่งของนั้นให้มั่นคง อย่าให้หลุดหรือสูญหายได้ และเก็บของกลางนั้นไว้ในหีบหรือตู้เก็บของกลางใส่กุญแจให้เรียบร้อย” และข้อ ๔๑๙ ที่กำหนดว่า “เอกสารและวัตถุของกลางใดที่จำเป็นจะต้องตรวจพิสูจน์ให้พนักงานสอบสวนรีบส่งไปยังสถานตรวจพิสูจน์หลักฐาน กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางโดยเร็ว พร้อมกับบันทึกแสดงรายละเอียดของเอกสารและวัตถุของกลางที่ได้มาประกอบด้วย” เมื่ออาวุธปืนของกลางไม่ปรากฏเลขทะเบียนและหมายเลขประจำปืน ซึ่งจะต้องส่งไปตรวจพิสูจน์ แต่ผู้ฟ้องคดีกลับไม่ได้รับเป็นคำร้องทุกข์และไม่ดำเนินการส่งอาวุธปืนของกลางไปตรวจพิสูจน์ กรณีจึงถือเป็นการไม่ปฏิบัติตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี

ประกอบกับผู้ฟ้องคดีรับราชการตำรวจมา ๓๐ ปี ย่อมทราบแนวทางปฏิบัติในการรับคำร้องทุกข์และการเก็บรักษาของกลางในคดีอาญาเป็นอย่างดี แต่กลับมอบอาวุธปืนซึ่งเป็นของกลางในคดีให้ดาบตำรวจผู้ตรวจยึดนำไปใช้ประโยชน์ โดยไม่นำไปเก็บรักษาในตู้เก็บของกลางและส่งไปตรวจพิสูจน์ตามระเบียบราชการ ทำให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รับความเสียหาย โดยไม่ได้อาวุธปืนมาเป็นของกลางในคดี ซึ่งอาวุธปืนดังกล่าวเป็นอาวุธสงครามและมีอำนาจร้ายแรงสูงกว่าอาวุธปืนธรรมดาหลายเท่าตัว พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีจึงแสดงให้เห็นว่ามีเจตนาปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้และเป็นการกระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง อันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๗๙ (๑) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

แม้ผู้ฟ้องคดีจะอ้างว่าได้มีการรับคำร้องทุกข์ไว้ และได้ติดตามอาวุธปืนของกลางกลับมาเก็บรักษาไว้ที่สถานีตำรวจภูธรฯ เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการดำเนินคดีแล้ว แต่ก็เป็นการดำเนินการในภายหลังจากที่มีการนำอาวุธปืนมาลงบันทึกประจำวันไว้ถึงเกือบห้าเดือน อันไม่ได้มีผลลบล้างการกระทำของผู้ฟ้องคดีที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมาตั้งแต่ต้นได้ ฉะนั้น การที่คณะอนุกรรมการข้าราชการตำรวจเกี่ยวกับการอุทธรณ์ฯ มีมติให้ยกอุทธรณ์และให้เพิ่มโทษผู้ฟ้องคดีจากปลดออกเป็นไล่ออกจากราชการ และผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาคฯ มีคำสั่งลงโทษไล่ออกผู้ฟ้องคดีออกจากราชการตามมติดังกล่าว จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๕/๒๕๖๕)

คดีนี้ ... นับว่าเป็นอุทธรณ์และเป็นแนวทางการปฏิบัติราชการให้แก่ข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวน รวมถึงอำนาจหน้าที่อื่นใดที่ได้รับมอบหมาย ว่า ... จะต้องดำเนินการให้ถูกต้องและเป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบที่ทางราชการกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ซึ่งกรณีของกลางที่มีการตรวจยึดมานั้น ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการดำเนินการไว้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการเก็บรักษา และการนำไปตรวจพิสูจน์ เมื่ออาวุธปืนของกลางไม่ปรากฏเลขทะเบียนและหมายเลขประจำปืน พนักงานสอบสวนจะต้องรับเป็นคำร้องทุกข์และเก็บของกลางเพื่อส่งตรวจพิสูจน์ที่สถานตรวจพิสูจน์หลักฐาน กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง โดยเร็วต่อไป การที่ดำเนินการเพียงลงบันทึกประจำวันและอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจยึดนำไปใช้ประโยชน์ ทั้งที่เป็นอาวุธที่มีอานุภาพร้ายแรง จึงเป็นการไม่ดำเนินการตามระเบียบราชการและเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ แม้ต่อมาจะได้ติดตามของกลางคืนมาก็ไม่อาจลบล้างความผิดที่กระทำสำเร็จแล้วได้ ...

ฉะนั้น พนักงานสอบสวนพึงต้องตระหนักและระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันปัญหา และผลที่ตามมาจากการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งอาจร้ายแรงถึงขนาดส่งผลให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่ราชการได้ นอกจากนี้ ยังอาจเกิดผลร้ายแรงอื่น ๆ หากมีการนำอาวุธดังกล่าวไปใช้โดยไม่ชอบอีกด้วย !

(ปรึกษาการฟ้องคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสืบค้นเรื่องอื่น ๆ ได้จาก www.admincourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)